

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 24 sierpnia 2022 r.

Poz. 5275

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.739.2022 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 23 sierpnia 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLIII/359/2022 Rady Gminy Tworóg z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/49/2019 Rady Gminy Tworóg z dnia 27 maja 2019 roku w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, w części określonej w § 3 uchwały w zakresie sformułowania: *w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia z mocą obowiązującą*, jako sprzecznej z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), dalej jako: *ustawa*, § 45 ust. 1 i § 143 Załącznika do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 283), dalej jako: *Zasady techniki prawodawczej* w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako: *Konstytucja RP*.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 lipca 2022 r. Rada Gminy Tworóg podjęła uchwałę Nr XLIII/359/2022 w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/49/2019 Rady Gminy Tworóg z dnia 27 maja 2019 roku w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, dalej jako: „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. art. 42 ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.).

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 1 sierpnia 2022 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona w części niezgodna z prawem.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, *akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych, wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Z kolei na mocy art. 4 ust. 2 ustawy, w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.*

Powyższe oznacza, że w przypadku aktów prawnych zawierających przepisy powszechnie obowiązujące, ustawodawca co do zasady przewiduje konieczność zachowania 14-dniowego *vacatio legis*. Każde odstępstwo od tej zasady, polegające bądź na skróceniu okresu *vacatio legis* na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy, bądź nawet nadaniu aktowi prawnemu wstecznej mocy obowiązującej (art. 5 ustawy), rodzi po stronie gminy obowiązek wykazania, że nastąpiły szczególne okoliczności, uzasadniające odstępstwo od zasady 14-dniowego *vacatio legis*.

Zgodnie z § 3 uchwały: *Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 września 2022 roku.*, co z kolei pozostaje w sprzeczności z art. 4 ust. 1 ustawy. Regulacja przewidująca nabycie przez uchwałę mocy obowiązującej *w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia* pozwala jej bowiem zaistnieć w obrocie prawnym w każdym dniu 14-dniowego okresu *vacatio legis* - nawet już od pierwszego dnia po ogłoszeniu uchwały. Takie rozwiązanie pozostaje w rażącej sprzeczności z wymogiem dostatecznej precyzji aktów prawnych, formułowanego w szczególności wobec aktów prawa miejscowego. Jak słusznie skonstatował Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 maja 2002 r. (sygn. akt K 6/02, OTK), *przepisy prawa powszechnie obowiązującego muszą być sformułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. (...) Wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw*". Brak odpowiedniego określenia terminu wejścia w życie aktu prawnego należy zatem uznać za naruszający art. 2 Konstytucji RP, a w szczególności na wprowadzaną z tego przepisu zasadę przyzwoitej legislacji.

Ponadto trzeba zauważyć, że w analizowanym przypadku nie może mieć także zastosowania regulacja szczególna z art. 4 ust. 2 ustawy, pozwalająca na skrócenie 14-dniowego *vacatio legis*. Rada bowiem w żaden sposób nie powołała się na szczególne okoliczności, usprawiedliwione ważnym interesem państwa, a dodatkowo pozostające w zgodzie z zasadami demokratycznego państwa prawnego. Przeciwnie, z analizy postanowień uchwały jednoznacznie wynika, że intencją Rady było, aby przedmiotowa uchwała weszła w życie z dniem 1 września 2022 r., to jest wraz z rozpoczęciem najbliższego roku szkolnego.

W tym miejscu zasadnym jest wskazać także, iż zgodnie z § 45 ust. 1 w zw. z § 143 Zasad techniki prawodawczej przepisowi o wejściu w życie aktu prawa miejscowego można nadać brzmienie:

- 1) „*Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia*”;
- 2) „*Uchwała wchodzi w życie po upływie ... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia*”;
- 2a) „*Uchwała wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia*”;
- 3) „*Uchwała wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia*” albo „*Uchwała wchodzi w życie ... dnia ... miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia*”;
- 3a) „*Uchwała wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie ... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia*”;
- 4) „*Uchwała wchodzi w życie z dniem ... (dzień oznaczony kalendarzowo)*”;
- 5) „*Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia*”;
- 6) „*Uchwała wchodzi w życie ... , z wyjątkiem art. ... , który wchodzi w życie ...*”;
- 7) „*Uchwała wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia ... – ... (tytuł ustawy wprowadzającej) (Dz. U. ...)*”.

Żaden z ww. wariantów nie pozwala zatem na wprowadzenie przepisu, który rozciągałby proces wejścia w życie aktu prawa miejscowego na okres 14 dni, co prowadzi do powstania po stronie adresatów norm prawnych (tu w szczególności pedagoga specjalnego w szkole, którego wymiar godzin prowadzonych zajęć został uregulowany niniejszą uchwałą), niepewności co do faktycznej daty wejścia w życie uchwały.

W opinii organu nadzoru, podniesiony powyżej zarzut nieprawidłowego określenia momentu wejścia w życie uchwały, należy uznać za istotne naruszenie prawa. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny oz. we Wrocławiu w wyroku z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99, CBOSA): *opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał*. Za istotne naruszenie prawa uznaje się zatem uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją (zob. także: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca

2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/OI 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

W związku z powyższym Rada Gminy Tworóg naruszyła art. 4 ustawy, § 45 ust. 1 pkt 4 i § 143 Zasad techniki prawodawczej oraz art. 2 Konstytucji RP, co stanowi istotne naruszenie prawa przesądzające o konieczności stwierdzenia nieważności uchwały w części.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLIII/359/2022 Rady Gminy Tworóg z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/49/2019 Rady Gminy Tworóg z dnia 27 maja 2019 roku w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz